

FINANSDEPARTEMENTET

Skatteparadiser og kapitalflukt

FINs arbeid med skadelig skattepraksis og Nordisk skatteparadisprosjekt

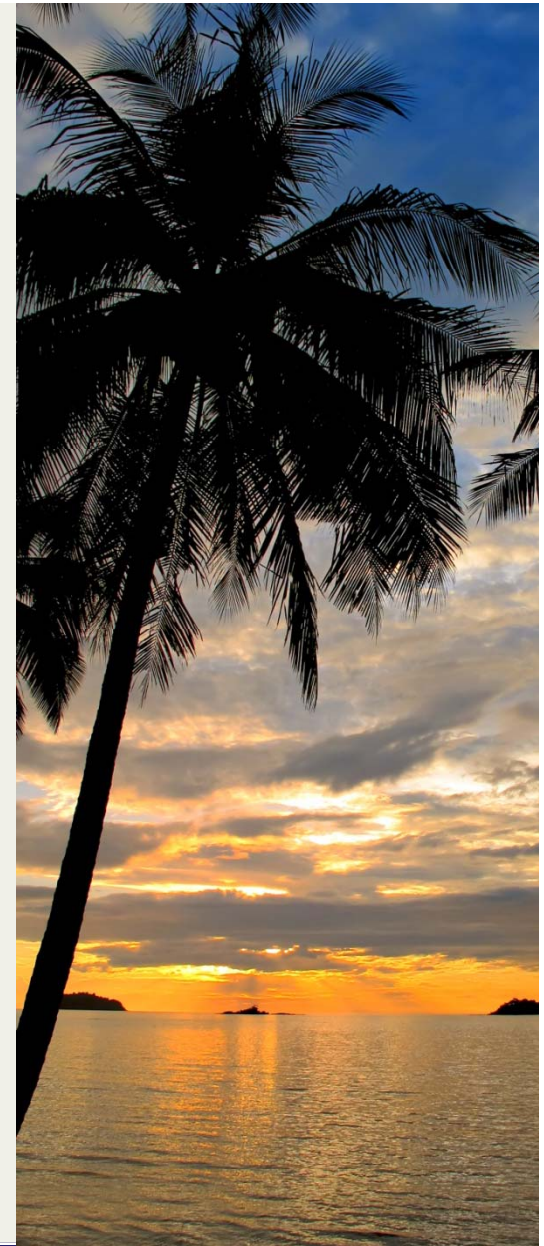
Fagdag ved NTNU torsdag 03.11.11

Statssekretær Roger Schjerva, Finansdepartementet

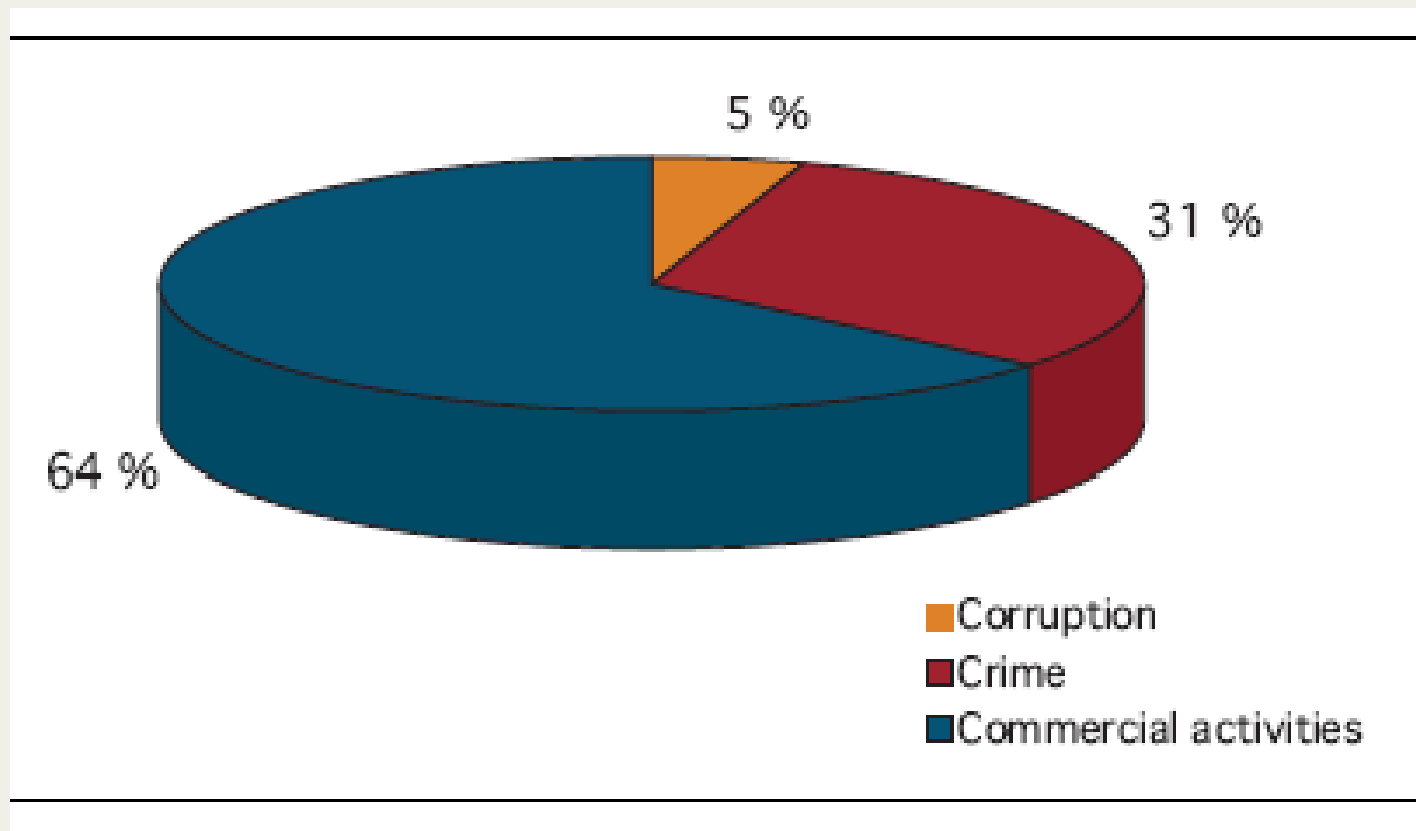
Skattekonkurransen og skadelig skattepraksis – kan Norge bidra til å avskaffe skatteparadisene?

Problemstillinger

- Hva er skatteparadiser
- Hva er skattekonkurransen?
- Hvorfor oppstår skattekonkurransen?
- Sunn og skadelig skattekonkurransen
- Definere skadelig
- Økonomisk og sosiale virkninger
- Særlige utfordringer for u-land
- Hva kan gjøres?

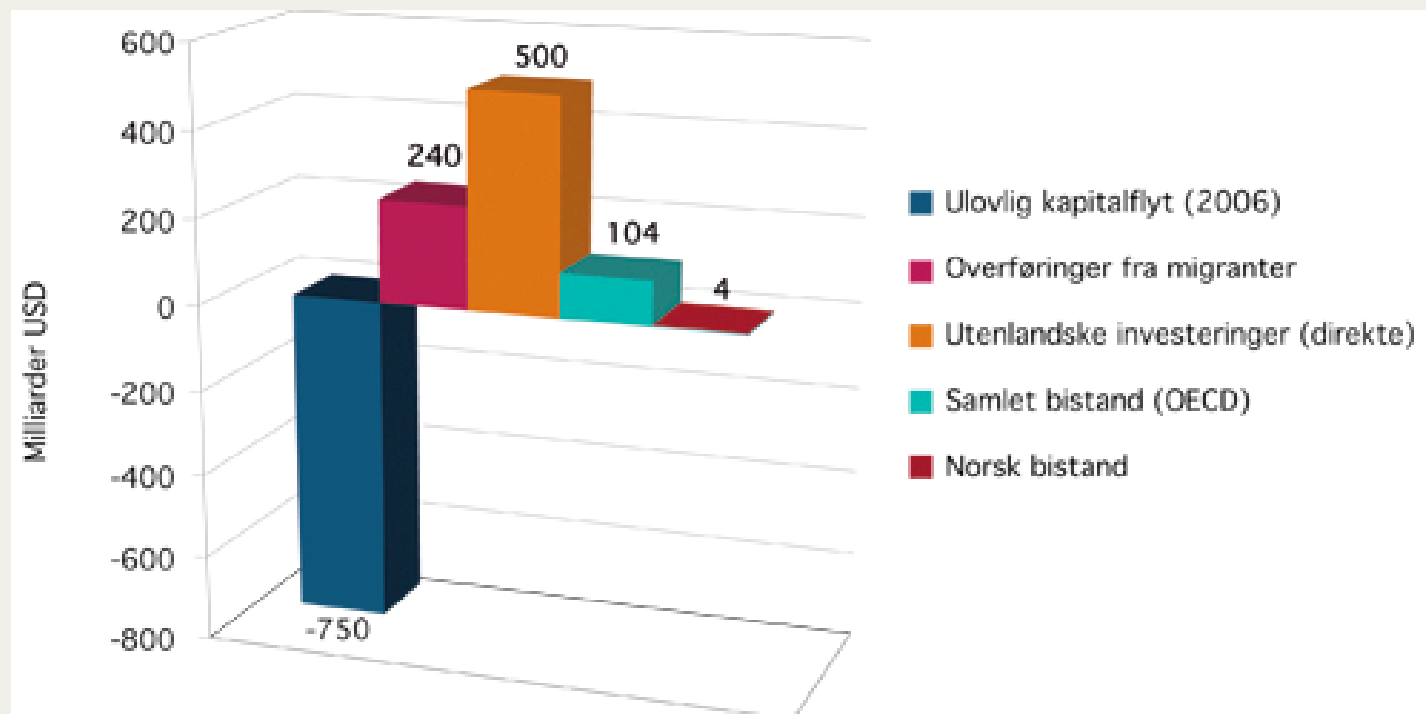

Særlige utfordringer for U-land Ulovlig kapitalflyt ut av utviklingsland

Kilde: Global financial integrity, 2007

Viktige kapitalstrømmer til utviklingsland

De virkelige "skatte"paradiser – OECDs definisjon

I skattesammenheng menes med "skatteparadis" en jurisdiksjon/stat med:

- Lav eller ingen skatt, **pluss**
- mangel på innsyn i bankkonti og eierskap til selskaper og
- mangel på innsyn i transaksjoner og
- mangelfull lovgivning mht regnskap og kontrollfunksjoner, men aller viktigst:
- **ingen effektiv informasjonsutveksling med andre lands skattemyndigheter.**
-
- Lav eller ingen skatt alene er ikke nok
- Som regel er også de skattefrie regimene "ring fenced", dvs bare rettet mot utlendinger

Korrupsjon og hvitvasking

- De lukkede finanssentra som "bortgjemmingsland".
- Financial Action Task Force, (FATF) og annet justissamarbeid.
- Forbud mot fradragsrett for bestikkelser i næringsvirksomhet

OECDs Skattekurransprosjekt

- OECD: Organisation for Economic Cooperation and Development – Skattekomiteen styrer dette
- Rapport om "Fiscal degradation" ("Skattemessig forfall")
- OECD 1998 Skattekurransprosjektet,
- Hvordan kan vi motvirke *skadelig* skattekurrans/praksis
- Hovedpoenget Skattekurransprosjekt var "å rydde i eget hus", ikke bare å angripe skatteparadisene.

Bakgrunnen

- Skatteregimer i OECD-landene som representerte ren "skatteparadislovgivning"
- Hindre kapitalflukt til naboland eller etablere eller styrke seg som finanssentra.
- Det var et "race to the bottom" mht til smutthull og snedige skatteincentiver, altså "fiscal degradation"
- Internasjonale bestestandarder for å fjerne skadelige elementer i landenes skattelovgivning, herunder i skatteparadisene.
- Hva så med skatteparadisene?

OECDs modell for informasjonsutvekslingsavtaler/innsynsavtaler

- Modellavtalen forplikter avtalepartene til å utveksle alle relevante opplysninger som anses nødvendige om eierskap og transaksjoner, også fra banker, finansinstitusjoner og advokater og andre rådgivere, men bare etter anmodning.
- Det må inngås bilateral overenskomst bygget på denne modell med hver enkelt jurisdiksjon.
- Automatisk utveksling av skatteopplysninger?

ORGANISATION
FOR ECONOMIC
CO-OPERATION
AND DEVELOPMENT

For a better world economy

Nordisk Ministerråds skatteparadisprosjekt juni 2006

- Felles nordisk prosjekt for den tekniske gjennomføringen av forhandlinger om slike avtaler.
- 34 avtaler nå undertegnet, med Andorra, Anguilla, Antigua, Aruba, Bahamas, Bahrain, British Virgin Islands, Belize, Cayman, Costa Rica, Cookøyene, Curacao, Dominica, Gibraltar, Grenada, Guernsey, Isle of Man, Jersey, Liechtenstein, Liberia (!), Macao, Monaco, Montserrat, Marshalløyene, Samoa, San Marino, Seychellene, St. Maartens, St. Kitts&Nevis, St Lucia, St. Vincent & Grenadinene, Turks & Caicosøyene og Vanuatu.
- Forhandlinger i gang med Botswana, Brunei, Panama,, Guatemala, UAE, Hong Kong, Botswana, Uruguay. (42 i alt)
- Lykkes dette vil vi ha slike avtaler med alle land som OECD definerer som skatteparadiser i dag

Resultater av innsynsavtalene

- De fleste avtalene har bare nylig trådt i kraft
- Nordiske skattemyndigheter rapporterer om positive resultater så langt
- Viktigste effekt er kanskje preventiv virkning

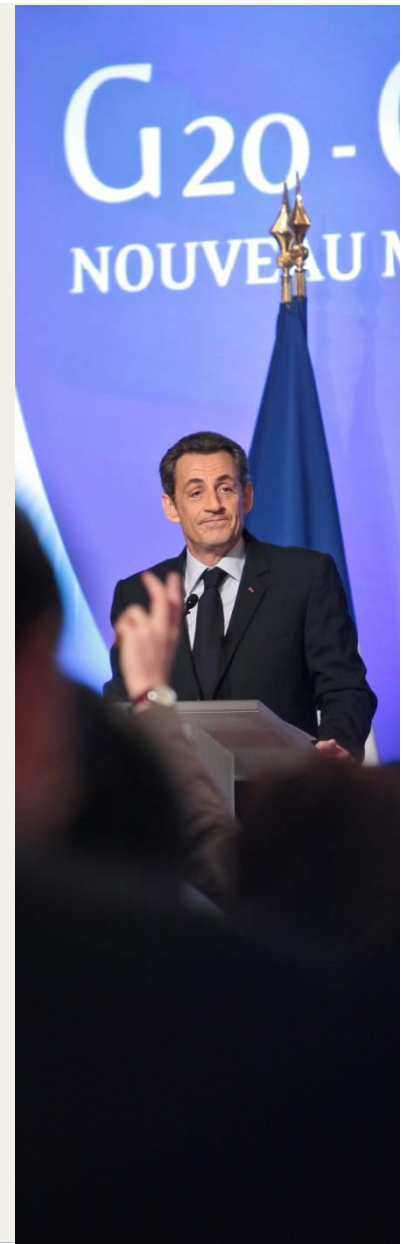
Hva kan de samarbeidsvillige jurisdiksjonene vinne ved å åpne for innsyn

- Disse landene stigmatiseres som "skatteparadis" og "røverstater".
- Unngå svartelisting og mottiltak/defensive measures
- G 20 møtenes klarspråk har vært avgjørende, "the end of bank secrecy"

Multilaterale løsninger?

- Tatt opp av G20
- OECD/Europarådets avtale om bistand i skattesaker utvidet til en global konvensjon, oppdatert til OECDs standard
- Alle OECD land unntatt Sveits vil tiltre
- Åpner for at U-land og skatteparadiser med små ressurser på en enkel måte kan etablere juridisk grunnlag for informasjonsutveksling?

GLOBAL FORUM ON TRANSPARENCY AND EXCHANGE OF INFORMATION IN TAX MATTERS

- Opprettet i Mexico 2009
  - 105 medlemsland – alle 42 skatteparadisene er med.
- Overvåker og påser at OECDs standard om transparens, innsyn og effektiv informasjonsutveksling følges.
- Stadig flere u-land deltar, og får rett til å inngå informasjonsutvekslings-/innsynsavtaler med skatteparadisene.
- U-land kan kun stoppe kapitalflukt ved å skaffe seg innsyn og et effektivt regelverk.
- GF kan ikke gjøre dette for dem, men mulig å få til det juridiske, også for ressursvake land.

UDs arbeid med konvensjon om åpenhet

- Kapitalfluktutvalgets forslag
- Behov for en rekke virkemidler, ikke i motstrid til arbeidet med innsynsavtalene
- Land-til –land rapportering vurderes
- Norge er, har vært og vil fortsatt være en pådriver i dette arbeidet, men det er ikke slutført ennå!

Takk for oppmerksomheten !